

کلیدهای رفتار با کودک پنج ساله

نویسنده:

دکتر مارتی وایت

مترجم:

فهرست مطالب

..... سخن ناشر ۵
..... مقدمه ۷

بخش اول: رشد کودک پنج ساله

..... فصل اول: رشد شناختی ۱۲
..... فصل دوم: رشد زبانی ۱۶
..... فصل سوم: رشد حرکتی ۲۰
..... فصل چهارم: رشد اجتماعی ۲۳
..... فصل پنجم: رشد عاطفی ۲۶
..... فصل ششم: رشد اخلاقی ۳۰

بخش دوم: شخصیت کودک پنج ساله

..... فصل هفتم: تفاوت‌های شخصیتی ۳۴
..... فصل هشتم: ترس ۳۸
..... فصل نهم: کودک و افراد غریبه ۴۱
..... فصل دهم: خشم و پرخاشگری ۴۴
..... فصل یازدهم: کودک حساس ۴۷
..... فصل دوازدهم: برخورد با ناکامی ۵۰
..... فصل سیزدهم: کودک مؤدب ۵۳
..... فصل چهاردهم: کودک بدقلق ۵۶
..... فصل پانزدهم: گفتگو با کودک پنج ساله ۵۹
..... فصل شانزدهم: کودک و انضباط ۶۳

کتابهای دانه

موسسه انتشارات صابرین ۸۷۴۶۹۵۵

کلیدهای رفتار با کودک پنج ساله

مترجم

ویراستار

طرح جلد

تعداد

چاپ اول

لیتوگرافی

چاپ جلد

چاپ متن و صحافی

سیب

اکسیر

پژمان

شابک:

ISBN:

حقوق ناشر محفوظ است.

قیمت ♦♦ تومان

بخش سوم: کمک به رشد کودک

فصل هفدهم: استفاده از جدول برای تقویت رفتارهای مثبت	۷۰
فصل هجدهم: تطابق با مادر شاغل	۷۴
فصل نوزدهم: فرزند مسئول	۷۷
فصل بیستم: رشد عزت نفس	۸۰
فصل بیست و یکم: درک تعصب	۸۳
فصل بیست و دوم: برخورد با خشونت	۸۶
فصل بیست و سوم: دوستی	۸۹
فصل بیست و چهارم: سازگاری خواهر و برادرها	۹۲
فصل بیست و پنجم: تقویت همدلی	۹۵
فصل بیست و ششم: دنیای رقابتهای ورزشی	۹۷
فصل بیست و هفتم: ورزشهای باشگاهی	۱۰۰

بخش چهارم: مدرسه

فصل بیست و هشتم: آمادگی برای مقطع پیش‌دبستانی	۱۰۴
فصل بیست و نهم: کودک و یادگیری	۱۰۷
فصل سی‌ام: علاقه به مطالعه	۱۱۰
فصل سی و یکم: روشهای تقویت یادگیری	۱۱۲
فصل سی و دوم: دنیای کامپیوتر	۱۱۵
فصل سی و سوم: کودک باهوش	۱۱۷
فصل سی و چهارم: آمادگی برای مدرسه	۱۲۰
فصل سی و پنجم: به مدرسه نمی‌روم	۱۲۴
فصل سی و ششم: بی‌دقتی - بیش‌فعالی در کودک پنج‌ساله	۱۲۷
فصل سی و هفتم: درمان بی‌دقتی - بیش‌فعالی	۱۳۰
فصل سی و هشتم: جلسه اولیا و مربیان	۱۳۳
فصل سی و نهم: ارتباط با همسالان	۱۳۶
پرسش و پاسخ	۱۳۹

نمایه

سخن ناشر

خواننده محترم، کتابی که پیش روی دارید، یک جلد از کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان است.

کتابهای این مجموعه علی‌رغم ارتباط موضوعی، هرکدام از نظر مطلب مستقل هستند. آمادگی برای زایمان، روشهای مناسب و صحیح شیر دادن، تولد فرزند دوم، نقش پدر در تربیت کودک، پرورش کودک تیزهوش، آموختن به کودکان درباره خدا، سلامت جنسی در کودکان و نوجوانان، پرورش فرزندان امیدوار و موفق، کلیدهای رفتار با نوجوانان و نیز مطالب متنوع و جالب دیگری که به روشها و مشکلات تربیتی کودکان و نوجوانان تا سنین بلوغ می‌پردازد، موضوع کتابهای این مجموعه را تشکیل می‌دهند.

روش نویسندگان این کتابها، آموزش شیوه‌های عملی به والدین است. در نتیجه، هرکتاب از فصلهای متعددی تشکیل شده است که هر فصل به توضیح یک روش کلیدی می‌پردازد. مجموعه کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان، علاوه بر پشتوانه علمی و معتبر خود، از زبانی ساده برای توضیح مطالب و انتقال آنها به خواننده استفاده کرده است که برای عموم مادران و پدران جوان قابل استفاده خواهد بود.

مؤسسه انتشارات صابرین

مقدمه

فرزند شما پنج‌ساله شده است. حال دیگر در انجام بسیاری از امور عادی به خود متکی است. روند رشد که از بدو تولد تا چهارسالگی به سرعت شکل می‌گرفت، رو به کندی می‌گذارد. اکثر کودکان در پنج‌سالگی خیلی خوب صحبت می‌کنند و مهارتهایی را فرا می‌گیرند که آنها را برای ورود به مدرسه آماده می‌سازد. همچنین مهارت ارتباط با دیگران را به تدریج کسب می‌کنند که کمک می‌کند با کودکان دیگر به خوبی بازی کنند. هرچند در این سن آهنگ رشد، مانند زمانی که فرزندتان شروع به حرف زدن یا راه رفتن کرد، آن‌چنان مشهود نیست، اما کودک شما در تمام زمینه‌ها همچنان به رشد خود ادامه می‌دهد.

هدف این کتاب ارائه رهنمودهایی است تا شما به عنوان پدر و مادر بدانید که از کودک پنج‌ساله خود چه انتظاری داشته باشید. همچنین برای مواجهه با تغییرات خاص این سن توصیه‌هایی ارائه شده است. در فصل یک، تحت عنوان «رشد کودک پنج‌ساله»، بر قابلیت‌های فرزند شما تأکید می‌شود و رشد شناختی، زبانی، حرکتی، اجتماعی و عاطفی وی مورد توجه قرار می‌گیرد. هنگام مطالعه، توجه داشته باشید که آنچه در این بخش آمده، به عنوان رهنمود ارائه شده است. هر کودک موجودی منحصر به فرد است که آهنگ رشد خاص خود را داراست، همان‌طور که هریک از ما نقاط ضعف و قوتی داریم. هرگز فراموش نکنید که کودکان با یکدیگر فرق دارند.

فصل دو، تحت عنوان «شخصیت کودک شما»، به موارد و نگرانی‌هایی می‌پردازد که استقلال‌طلبی کودک شما به آن دامن می‌زند. وقتی کودک سرکشی و وابستگی چهارسالگی را پشت سر می‌گذارد و به فردی مددکار و متکی به خود تبدیل می‌گردد، والدین سردرگم می‌شوند. وقتی کودک سعی می‌کند در کاری مهارت یابد، ممکن است ناکام بماند و گهگاه از پای درآید. ویژگی‌های شخصیتی در نحوه برخورد شما و فرزندتان با این موقعیت جدید نقشی بسزا ایفا می‌کند.

در فصل سه، پیشنهادهایی جهت تقویت رشد کودک در زمینه‌های مختلف ارائه شده است. وقتی کودک به پنج‌سالگی می‌رسد، توان وی برای تکمیل کارها بیشتر می‌گردد و از وابستگی‌اش به والدین کاسته می‌شود. هرچند پذیرفتن این واقعیت برای والدین دشوار است که طفل دیروزی آنها در حال بزرگ شدن است، اما توجه به این نکته مهم است که اگر به کودکان مسئولیت واگذار کنند و به آنها فرصت دهند تا خودشان آن را انجام دهند، بزرگسالانی خودکفا بار خواهند آمد. همچنین در این فصل توصیه‌هایی جهت منضبط ساختن کودک پنج‌ساله ارائه شده است. به مرور که فرزند شما بزرگ می‌شود و مهارت‌های مختلف را فرامی‌گیرد، روش برخورد شما در مقابل رفتارهای مختلف هم باید تغییر کند.

در پایان، شادیه‌ها و نگرانی‌های ورود به مدرسه بررسی می‌گردد. اکثر کودکان پنج‌ساله به کودکان می‌روند. چه این اولین تجربه کودک از مدرسه رفتن باشد و چه نباشد، سؤالات و نگرانی‌هایی را به دنبال خواهد داشت. آیا کودک شما برای ورود به مدرسه آماده است؟ از اولین جلسه‌ای که معلم با اولیا دیدار می‌کند، چه انتظاری می‌رود؟ چگونه می‌توان مهارت خواندن و نوشتن را در کودک پرورش داد؟ اینها موضوعهایی است که در این بخش به آن پرداخته‌ایم.

کودکان انسان‌های پیچیده‌ای هستند که توانمندی‌ها و مهارت‌هایشان غالباً

به هم مرتبط است. شاید به نظر برسد که برای کسب اطلاعات در زمینه‌ای خاص، فقط مطالعه برخی از بخشها ضروری است، اما توصیه می‌کنیم تمام کتاب را مطالعه کنید تا دیدی کلی درباره قابلیت‌ها و نیازهای کودک خود به دست آورید.

بخش ۱

رشد کودک پنج‌ساله

می پردازند. درک این مطلب که یک علامت، نشانگر چیز خاصی است، برای رشد مهارت زبانی و ریاضی مهم است.

یکی دیگر از زمینه‌های رشد شناختی حافظه است، یعنی توان یادآوری و بروز واکنش نسبت به رویدادها در مقطعی از زمان. با رشد مهارت حافظه، کودکان می‌توانند اطلاعات گذشته را در اختیار بگیرند و به مثابه جزئی سازنده در یادگیریهای بعدی از آن استفاده کنند.

فرایند رشد شناختی، از کودک گریان و بی‌دفاع شما فرد با قابلیت و پرحرف کوچکی ساخته است که اکنون شاهد پنج‌سالگی او هستید.

کدام‌یک از مهارت‌های شناختی ممکن است در این سن، از کودک شما مشاهده شود؟ کودکان این گروه کم‌کم رنگها را می‌شناسند و عموماً می‌توانند هشت رنگ را نام ببرند. آنها می‌توانند شکل‌هایی را تشخیص دهند که از تجارب روزمره خود یاد گرفته‌اند.

بسیاری از کودکان این گروه می‌توانند تا عدد ۲۰ را از حفظ بشمارند و کم‌کم ارتباط متناظر اعداد و اشیاء را درمی‌یابند و یاد می‌گیرند که اعداد نشانه‌هایی معنادار هستند. اگر از فرزند خود سه چنگال بخواهید می‌تواند چنگالها را یکی یکی بشمارد و به شما بدهد. آنها مفهوم «چند تا» را درک می‌کنند و قادرند ده شیء یا بیشتر از آن را بشمارند.

تجارب محیطی کودکان را قادر می‌سازد تا اشیاء را بشناسند و برحسب ویژگیهای جنس اشیاء، مثل نرمی و سختی، زبری و صافی، خشکی و خیس بودن، آنها را از هم تمیز دهند. بسیاری از این کودکان به واسطه تکرار کردن و علاقه به کلمات نوشتاری می‌توانند اسم خود را بخوانند و اعداد و حروف مربوط به آنها را به هم وصل کنند. کودکان پنج‌ساله قادرند مفاهیم اول، وسط و آخر را تشخیص دهند و همچنین مفهوم نزدیک، پهلو و پشت را درک می‌کنند و می‌توانند سه رهنمود متوالی را دنبال نمایند. بسیاری از آنها می‌توانند نشانی خود را بگویند و تصویر انسانی را نقاشی کنند که از دو تا شش قسمت تشکیل شده است.

رشد شناختی

رشد شناختی فرایندی است که طی آن، به میزان دانش ما افزوده می‌شود و از ما موجوداتی اندیشمند می‌سازد. این فرایند شامل گستره‌ای از مهارت‌های ضروری برای سازماندهی و درک تجارب ما با دنیاست. توان نوزاد برای ارتباط با محیط، به گریستن در جهت رفع نیازهای ضروری محدود است. به مرور که کنترل حرکتی اطفال بیشتر می‌شود، بهتر می‌توانند اشیاء را بردارند، با اسباب‌بازی‌ها بازی کنند و گهگاه ناراحتی خود را با پرت کردن اشیاء نشان دهند. با پیدایش زبان، تعامل کودک با محیط بیشتر می‌شود. این تعامل منجر به کسب مهارت‌های متعدد می‌شود، از نام‌گذاری اشیاء گرفته تا ابراز منسجم افکار و احساسات. کودکان پنج‌ساله افراد فوق‌العاده توانمندی هستند. به میزانی که حوزه دقت آنها وسعت می‌یابد، کیفیت تجارب محیطی آنها نیز افزایش پیدا می‌کند.

این مهارتها چگونه رشد می‌کنند؟ تجربه، تشویق، محبت و انگیزه‌های محیطی به کودکان کمک می‌کنند تا مهارت‌های فکری خود را پرورش دهند. آنها به تدریج مفاهیم و وجوه مشترک اشیاء مختلف را درک می‌کنند. زمانی کودک یک دایره، یک مربع و یک مثلث سبز را برحسب رنگ در یک گروه قرار می‌داد. اما اکنون نه تنها می‌تواند آنها را از لحاظ رنگ بلکه از لحاظ شکل نیز تقسیم‌بندی کند.

کودکان به تدریج به کمک کلمات و نشانه‌ها به حل مسائل و امور